

PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.1173.2019

Kraków, 17 WRZ 2019

**Pan
Aleksander Miszański
Radny Miasta Krakowa**

Wspaniałe Panie Radny!

W odpowiedzi na Pana interpelację w sprawie tworzenia Muzeum Miejsca Pamięci KL Plaszow, przekazaną przez Pana Dominika Jaśkowca, Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa 12 września 2019 r., uprzejmie informuję.

Muzeum Miejsce Pamięci KL Plaszow planowane jest na terenie dawnego niemieckiego obozu koncentracyjnego KL Plaszów, a nie na terenie Kamieniołomu Libana (mapa obszaru przyszłego muzeum pn. „Prezentacja dot. Muzeum – Miejsce Pamięci KL Plaszow” jest dostępna m.in. na stronie <https://dialogspoleczny.krakow.pl/muzeum-miejsca-pamieci-kl-plaszow-w-krakowie-konsultacje-spoeczne-wokol-zagadnien-zwiazanych-z-powstajacym-muzeum/>).

W 2002 r. teren po obozie KL Plaszow został wpisany do rejestru zabytków. W 2007 r. rozstrzygnięto konkurs na architektoniczno-urbanistyczne zagospodarowanie terenu. Na podstawie projektu opracowanego przez firmę Grupa Projektowa Proxima (obecnie GPP Grupa Projektowa Sp. z o.o.), uzyskano pozwolenie na budowę, które jest aktualne (zamienny projekt budowlany, zatwierdzony decyzją nr 2340/6740.1/2018 Prezydenta Miasta Krakowa z 17 grudnia 2018 r.; zmieniającą decyzję nr 1268/2014 Prezydenta Miasta Krakowa z 4 czerwca 2014 r.). Porozumienie pomiędzy Gminą Miejską Kraków, Gminą Wyznaniową Żydowską w Krakowie oraz Muzeum Historycznym Miasta Krakowa w sprawie utworzenia Muzeum - Miejsca Pamięci na terenie byłego obozu KL Plaszow zostało zawarte 26 stycznia 2016 r.

W preambule tego porozumienia napisano: „Potrzeba godnego upamiętnienia ofiar byłego niemieckiego nazistowskiego obozu KL Plaszow jest troską każdego obywatela. Obowiązek zachowania w pamięci cierpienia i śmierci, które były udziałem więźniów KL Plaszow jest fundamentem, na którym budować będziemy wspólne, obywatelskie społeczeństwo. My, przedstawiciele trzech instytucji, dla których pamięć o przeszłości będąca budulcem przyszłości jest szczególnie istotna, łączymy się we wspólnym działaniu, którego celem jest stworzenie spójnego upamiętnienia, właściwego do skali zbrodni dokonywanych

w dawnym obozie KL Plaszow. Pamięć stanowi depozyt, z którego my współcześni, nie tylko powinniśmy, ale mamy też obowiązek rozumnie czerpać, by przyszłość nie powieliła błędów historii”.

W 2018 r. Rada Miasta Krakowa podjęła uchwałę kierunkową, zobowiązującą Prezydenta Krakowa do powołania instytucji kultury zajmującej się terenem byłego obozu koncentracyjnego KL Plaszow. Warto podkreślić, że Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego zadeklarował gotowość współprowadzenia przyszłej instytucji, której powołanie planowane jest w 2020 r. Aktualnie uzgadniany jest z Ministrem statut nowej instytucji kultury.

Konsultacje społeczne wokół projektu upamiętnienia toczą się od kilku lat. W czerwcu br. odbyło się spotkanie konsultacyjne w Muzeum Podgórze. Facebookowa grupa „Stop ogradzaniu Krzemionek”, która już samą swą nazwą dezinformuje, bo ogradzanie/przegradzanie nie jest planowane, a sprawa dotyczy byłego obozu koncentracyjnego KL Plaszow, a nie – jak piszą protestujący – „terenu zielonego” czy Krzemionek, powstała wcześniej. Trudno też oprzeć się wrażeniu, że jej członkowie świadomie starają się bagatelizować skalę tragedii, do jakiej doszło w tym miejscu, twierdząc na przykład, że KL Plaszow był obozem koncentracyjnym tylko z nazwy, bo nie wybudowano na jego terenie krematoriów.

Powierzchnia terenu przeznaczona na Muzeum Miejsce Pamięci KL Plaszow wynosi około 40 ha, z czego około 8 arów będzie podlegało celom inwestycyjnym (obszar od strony ul. Kamieńskiego przeznaczony pod budowę budynku Memoriału oraz parkingu dla samochodów osobowych i autokarów). Tylko na tej części terenu będzie konieczna wycinka drzew. Dokładna liczba drzew i krzewów do usunięcia będzie znana w chwili uzyskania decyzji na wycinkę. Na chwilę obecną wniosek w tej sprawie nie jest procedowany.

Budynek Memoriału zaprojektowany został tak, aby stanowił integralną część otaczającego go terenu – obsypany ziemią ze wszystkich stron z wyjątkiem elewacji frontowej, będzie wyglądał jak niewielkie wzniesienie, po którym będzie można spacerować. Przy Memoriale planowany jest park miejski (około 1,7 ha), którego forma podlega konsultacjom. Przewiduje się również możliwość pozostawienia tego terenu w istniejącej formie. Poza wspomnianym Memoriałem, na terenie wpisanym do rejestru zabytków (ok. 35 ha) nie przewiduje się wycinki drzew. Teren ten pozostanie zachowany w istniejącej, naturalnej formie. Planowane jest tylko koszenie traw i bieżąca pielęgnacja zieleni. Z nowych elementów zagospodarowania terenu wpisanego do rejestru zabytków planowane są do wykonania: przystanki historyczne, punkty terenowe, okna ekspozycyjne, dwa place wejściowe (przy skrzyżowaniu ulic Abrahama/Swoszowickiej i przy Szarym Domu – budynek ten do roku 1939 r. był siedzibą żydowskiego Bractwa Pogrzebowego, a podczas działalności obozu mieścił się w nim karcer dla więźniów i katownia SS), wygrodenie/symboliczne oznaczenie granic obozu. Forma i materiał, z jakiego ma być wykonane wspomniane wygrodenie podlega konsultacjom społecznym. Optyczna granica, która zostanie wprowadzona, będzie umożliwiała wejście na teren muzeum wszystkim osobom, które będą odwiedzać to miejsce, w tym okolicznym mieszkańcom, jak się to dzieje obecnie. Ponadto będzie umożliwiała swobodne przejście/migrację zwierząt. Układ istniejących wejść/wyjść na teren muzeum pozostanie niezmieniony, planowana jest wymiana nawierzchni niektórych istniejących dróg na terenie byłego obozu. Poza terenem obozu wyciętych ma zostać około 300 drzew – samosiejek. W zamian planuje się dodatkowe nasadzenia, równoważące wycinkę.

Nie przewiduje się wjazdu autokarów wycieczkowych w ulice Jerozolimską i Heltmana. W projekcie architektonicznym został niejako odwrócony naturalny, zgodny z historycznym,

porządek zwiedzania Miejsca Pamięci. Architekci usytuowali bowiem zaplecze turystyczne (parkingi, sanitariaty, księgarnia, przewodnicy etc.) obok budynku Memoriału, w którym ulokowano wystawę o historii miejsca oraz część administracyjną muzeum. Wynika to głównie z braku możliwości umiejscowienia takiego zaplecza przy gęsto zabudowanej ulicy Jerozolimskiej, przy której znajdowała się historyczna brama główna do obozu.

Obsługa przewodnicka zostanie zorganizowana zgodnie z panującymi standardami. Osoby indywidualne lub grupy będą mogły skorzystać z usług certyfikowanego przez Muzeum przewodnika i razem z nim zwiedzić teren.

Projekt upamiętnienia, wybrany przed laty w konkursie rozpisany przez Miasto, nawiązuje w dzisiejszej formie (po licznych zmianach, wprowadzonych po sugestjach Rady Społecznej ds. utworzenia Muzeum Miejsca Pamięci KL Plaszow) do Parku/Ogrodu Pamięci. Teren byłego obozu koncentracyjnego nie zostanie ogrodzony, a tylko symbolicznie zaznaczony. Ogrodzone mają zostać tylko stare cmentarze żydowskie i miejsca niebezpieczne. Wejście na jego teren będzie otwarte zarówno poprzez wyznaczone ścieżki, jak i w innych miejscach, a także bezpłatne. W dalszym ciągu będzie tam można spacerować, trudno natomiast wyobrazić sobie w miejscu, gdzie spoczywają szczątki ludzkie (w czasie likwidacji obozu na całym jego terenie rozsypano prochy ofiar), imprezy pod chmurką, grillowanie, czy rozgrywanie meczów piłkarskich.

Zapraszam Pana Radnego do wzięcia udziału w planowanych konsultacjach dotyczących przyszłego upamiętnienia KL Plaszow, które odbywają się w Muzeum Podgórze (ul. Powstańców Wielkopolskich 1/ul. Limanowskiego 51), w godzinach od 17.30 do 19.30. Poniżej przedstawiam harmonogram konsultacji:

1. 16 września 2019 r. – spotkanie dotyczy układu komunikacyjnego wokół terenu przyszłego upamiętnienia;
2. 21 października 2019 r. – spotkanie dotyczy zieleni na terenie Muzeum – Miejsca Pamięci KL Plaszow w Krakowie;
3. 18 listopada 2019 r. – spotkanie dotyczy organizacji ruchu zwiedzających w otoczeniu Muzeum Miejsca Pamięci KL Plaszow w Krakowie i regulaminu użytkowania terenu;
4. 16 grudnia 2019 r. – spotkanie prezentujące zagadnienia związane z prawną ochroną miejsc pamięci oraz cmentarzy wojennych.

Lgga

wym

stan

Otrzymują:

1. Adresat
2. Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego
3. Biuletyn Informacji Publicznej
4. aa

z up. PREZYDENTA MIASTA

Andrzej Kmita
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa